

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Et Brevis Declaratio Viæ Spiritvalis

Palma, Luis de la

Antverpiae, 1637

Octavvs Dies.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50934)

nifestans, & crucis illud pondus (quod solus poterat) fortiter ferens.

OCTAVVS DIES.

De quartâ Septimanâ.

Sicut prima Septimana ad viam purgatiuam, & secunda ad illuminatiuam, sic quarta ad vnitiuam spectat, in quâ sita est perfectio, vti scriptum est: *Mihi autem adherere Deo bonum est.* Psalm. 72. Vnio cum Deo in hac vitâ fit mediantibus tribus animæ potentiis, & bonorum operum exercitio: nimirum, Memoriâ eum nobis præsentem sistendo; Intellectu penetrando eius attributa & perfectiones, & creaturarum eius excellentiam, modumque quo ab ipso procedunt & dependent; Voluntate nos per amorem in eum transformando; & per bona opera eiusque imitationem, & solidarum virtutum exercitium ei nos assimilando. Status hic, sicut inter eos
quos

quos in hac vitâ consequi possumus, summus est & perfectissimus, ita est maximè vicinus & similis ei qui est in gloriâ: vbi Deus vnitus est Memorix per suam continuam præsentiam, Intellectui per claram sui visionem, Voluntati per firmum solidumque amorem, toti denique animæ, ipsam in suam similitudinem transformando, vti dicitur: *Scimus quoniam cum apparuerit, similes ei erimus; quoniam videbimus eum sicuti est.* 1. Ioan. 3.

In hunc finem totum nostrum iter spirituale dirigitur: nam sicut in gloriâ nos vltimo fini vnimur, eumque amplectimur tribus animæ potentiis, & perfectam eius essentiæ participationem per gratiam consummatam consequimur; sic in hac vitâ, statim à conuersionis nostræ initio, post propositum nobis in fundamento vltimum finem, ad illum tendere incipimus Exercitio trium potentiarum, & bonorum operum executione, quò efficaciter pertingere debet Voluntas, vt in sanctitate
&

& innocentia Deo similis fieri possit. Porro illa via, claritatis gratia, in purgatiuam, illuminatiuam & vnitiuam diuiditur. Et licet in omnibus illis ad Deum accedamus,

In prima tamen maior habetur ratio termini quem deseruimus, & vnde discessimus; hoc est, à peccatis, passionibus, peruersisque inclinationibus & consuetudinibus: & ideo ea vocatur via purgatiua.

In secunda, Ægyptiis, qui nos persequiebantur, iam demersis, oculi nobis coniiciendi sunt in vastissimi deserti iter, quod ad terram vsque promissionis extenditur; hoc est, ambulandum nobis est per longa virtutum spatia, amoris proprio, sensualis & mundano bellum indicendo, & reliquas electionum difficultates superando, donec ad medium virtutis perueniamus. Et quia hoc iter nobis aperit Christus Dominus noster, qui est vera lux mundi, ducemque se suo exemplo & doctrina nobis præbet, vocatur via illuminatiua.

In

In tertiâ , oculus iam coniiicitur in terminum, in quo nobis sistendum est, & cui nos vnire , & in quo à labore quiescere debemus : & hinc via vnitiua vocatur, habetque se instar viatoris, cui, cum eminens terminum , ad quem tendit, conspicit, reuiuiscunt vires, crescitque pergendi desiderium, ita vt nec oculos ab eâ ciuitate nec cogitationes remouere possit ; imò in eâ iam cum omnibus suis potentiis & sensibus præsentem se imaginatur; omnisque eius in hoc versatur cura , vt tandem etiam corpore pertingere possit. Nam iis, qui ad hunc statum perueniunt, contingit, vt postquam peccata sua defleuerint, passiones suas mortificauerint, affectus contrarios superarint, seque in virtutibus generose exercuerint, noua eis oriatur lux, certa que quasi securitas, finem quem prætendunt adipiscendi : tantò autem eum desiderant vehementius, alacriusque ad eum tendunt, quantò magis ad hunc omnes animæ suæ vires habent collectas, quas antè, propter
passiones

passiones suas malè mortificatas, in varia dispersitas effusasque habebant.

Hinc collige, quòd ille vnionis status, licet huius vitæ & perfectionis, quam hîc homo consequi potest, intuitu sit velut terminus, respectu tamen beatitudinis vitæque futuræ sit status itinerantis; & hinc vocatur via vnitiua: quia qui vnionem vocat, dicit terminum & quietem; & qui viam dicit, supponit motum & iter. Terminus est respectu præteriti, via respectu futuri. Sicut qui iter facit, cum iam oculis cernit locum ad quem tendit, ei que appropinquat, dicitur ad locum iam peruenisse respectu itineris facti: quia ciuitatem, turre & ignes videt, campanas, horologia, hominumque clamores audit, euntibus & redeuntibus occurrit; & hinc iam à viâ se aberrare non posse, nihilque occursum, quod ab introitu eum impedire possit, existimat, & sic aliquo modo dici potest ad ciuitatem peruenisse. Verùm si eos qui in ciuitate sunt consideres, verè adhuc iter

Q

facit,

facit, nec ad terminum peruenisse dicendus est; quia in iniquum aliquem locum incurrere potest, & labi, & in ipso etiam portu aliquando naufragij periculum est. Tandem, nullo modo subsistendum aut quiescendum illi est: si enim non pergat, ad terminum non perueniet. Hæc eadem, vt dictum est, eorum est fors, qui ad hunc statum peruenerunt, qui in hac quartâ spectatur Hebdomade.

Finis huius Septimanæ est, primus, clariorem Dei notitiam & amorem consequi; secundus, perfectior earum virtutum quæ charitatem sequuntur exercitatio.

Affectus, qui maximè hîc quærentur, sunt duo. Primus, Aliquid hîc gaudij eius & lætitiæ, quâ Beati in cælo perfunduntur, quamque Deus suis communicare solet, prægustare. Secundus, Perfectè intelligere quid Deus nobis sit, cum affectu & desiderio reddendi vices, allaborandi que vt par pari referamus.

Quoad

Quoad primum, Multum nos iuuabit consideratio Resurrectionis & gloriæ Christi, apparitionum, & solatij quo suos tum perfudit, eiusque quo eos, in maximis etiam persecutionibus afflictionibusque, recreare consuevit; Meditatio item de gloriâ Sanctorum.

Quoad secundum, Multum iuuabit consideratio perfectionum & beneficiorum Dei, eo modo qui in Exercitio amoris Dei nobis proponitur.

Meditatio de præmio & consolatione iustorum.

VT in vnum colligamus, vnaque comprehendamus Meditatione omnes materias, quæ gaudium lætitiâque spirituales in nobis excitare promouereque possunt, & hac quartâ Septimanâ quæruntur, poterunt considerari sequentia Puncta.

PRIMUM PUNCTUM est. Sicut IESVS CHRISTVS Dominus noster imago fuit iustitiæ & sanctitatis, cui de-

Q 2

bent

bent se conformare omnes prædestinati (Rom. 8. *Quos præsciuit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filij sui, &c.*) sic etiam est exemplum gloriæ, quâ omnes beabit. Consideremus ergo Gloriam CHRISTI IESV, quæ in eius Resurrectione apparuit; in quâ corpori communicatæ sunt quatuor dotes, impassibilitatis nempe, subtilitatis, agilitatis & claritatis. Item eius diuinitatem, quæ Passionis tempore quasi abscondita videbatur, tunc verò se manifestavit; Primò, in sui nominis exaltatione: tum enim eum agnouerunt, crediderunt, & adorarunt tamquam Filium Dei. Philip. 2. *Et donauit illi nomen, quod est super omne nomen.* Secundò, in plenitudine potestatis ei datæ. *Data est mihi omnis potestas, &c.*

Gaudeamus ergo, primò, de gloriâ CHRISTI, quam tantis sibi laboribus comparauit; secundò, de spe, quæ nobis aperitur, quòd tamquam membra participes simus futuri eius gloriæ, quâ caput nostrum potiri videmus.

Philip. 3.

Philip. 3. *Qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ.*

SECUNDVM PUNCTVM. Hanc gloriam CHRISTVS Dominus noster incipit suis communicare in hac vitâ, quantum miser hic nostræ peregrinationis status ferre potest, primò, suâ prouidentiâ paternâ in necessitatibus temporalibus; secundò, abundantia donorum diuitiarumque spiritualium; tertio, spe æternæ retributionis.

Duo sunt quæ iustos hîc affligere solent, defectus & peccata commissa, & pœnæ præsentis. In hisce duobus CHRISTVS perfecti consolatoris munere fungitur: peccata enim remissa gaudium & consolationem pariunt: uti filiis Israël magno solatio fuit, videre hostes suos Ægyptios submergi; & ut sanitas iis, qui cum diuturno morbo conflictati fuerunt. Præter hæc, in aduersis patientia securaque conscientia magni nobis gaudij materiam præbent, propter fiduciam in

Q. 3 Deum,

Deum, qui in necessariis nobis non deerit: via enim Crucis securissimos nos reddit propter magnum gloriæ pondus, quod leue illud tribulationis nostræ in nobis operatur; & quia sic CHRISTO Domino similes reddimur, & Dei nos voluntati conformamus. Quæ omnia in nobis efficiunt, non tantum vt patientiam habeamus, sed etiam in tribulationibus, vt dicit Apostolus, gloriemur. Huius solatij, quod in hac vitâ à CHRISTO Domino nostro consequimur, exemplum habemus in eo, quod post Resurrectionem, quotiescumque Saluator noster suis apparebat discipulis, toties pacem suam eis & amicitiam, non obstante Petri negatione aliorumque scandalo, liberaliter offerret, dicens: *Pax vobis*. Ioannis 20. Vulnere sua rutilantia & gloriosa eis ostendens, quò ad patientiam & crucem ferendam eos animaret.

TERTIVM PVNCTVM. Vitam hanc nostram tandem excipit ipsa mors, quâ nõ exigua iustis solatij occasio offertur.

Primò,

Primò, Propter peculiare C H R I-
S T I Domini nostri auxilium. *Et s̄*
abiero, & preparauero vobis locum;
iterùm venio, & accipiam vos ad me-
ipsum.

Secundò, Quia iis molestum non
est, mundi huius bonis tum spoliari,
qui dum viuerent, iis se exuerant, for-
titerque dimicarent, ne iis implica-
rentur: quinimò mors illis eo potius
titulo grata est, quòd molesto illos ho-
ste liberet, eximatque ex carcere, om-
niaque ita contemplationis perfectæ
impedimenta tollat. Psalm. 141. *Educ*
de custodiâ animam meam, ad confiten-
dum nomini tuo.

Tertiò, Non eos tum affligit ma-
la conscientia, sed potius eos recreat
bona; summæque eis consolationi est,
in præparationem ad mortem vitam
impendisse: nec tum remorsu illo &
angustiis quibus vexantur mali, fati-
gantur: ideò super illis verbis Luc. 12.
Vt, cum venerit, & pulsauerit, con-
festim aperiant ei, dicit S. Gregorius:

Q 4

Qui

Qui autem de suâ spe & operatione securus est, pulsanti confestim aperit, quia letus iudicem sustinet; & cum tempus propinqua mortis aduenerit, de gloriâ retributionis hilarescit.

Quartò, Quia tum iam gloriæ vicinus, quædam quasi eius initia percipit in quiete illâ & gaudio, in securitate & fiducia, perfectioreque Dei, Angelorum & Sanctorum notitiâ, &c. ita ut cum nouo illo quem haurire incipit aëre, anima è corpore egredi festinet.

QUARTVM PUNCTVM. In die iudicij etiam peculiariter lætabuntur boni.

Primò, Quia ex signis illis terribilibus, quæ in toto tum vniuerso parebunt, facilè colligent redemptionem & gloriam sibi imminere, ut ait Saluator Luc. 21. *Respicite, & leuate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra.*

Secundò, Propter gloriosi corporis resurrectionem; quæ perinde se habet, quasi Deus hominem crearet, nouamque ei vitam infunderet & gloriam nouam,

nouam , ita vt hinc in facris Litteris ea vocetur regeneratio.

Tertiò, Propter separationem illam bonorum à malis , qui , dum in mundo viuerent , erant inuicem permixti . Matth. 25. *Et statuet oves quidem à dextris, hœdos autem à sinistris.* & propter loci nobilitatem , ad quem boni tum transferentur : nam damnandis in terrâ consistentibus , eique quasi affixis , boni , vt dicit Apostolus , leuabuntur in aëra , vt sic CHRISTO in nubibus gloriosè occurrant.

Quartò , Quia eorum tum merita toti mundo innotescant , eosque tum coram Patre suo & Angelis confitebitur , & tamquam suos agnoscat IESVS CHRISTVS , omnibusque honoribus cumulabit. Ioan. 12. *Honorificabit eum Pater meus , &c.*

Quintò , Propter dignitatem illam iudicialem , quam super impios accipient : nam per eorum opera & exempla impij illi condemnabuntur. Matthæi cap. 19. *Sedebitis & vos super sedes*

des duodecim, iudicantes duodecim tribus Israël.

Sextò, Propter optatissimam, eamque definitiuam, quæ in causâ salutis æternæ à Iudice feretur sententiam, regnique æterni possessionem. Si enim cum lis aliqua in hoc mundo super pauculis obolis fauorabili sententiâ concluditur, tantum fit gaudium; quanta erit iustis lætitia in die illâ, quando suis ipsi auribus audient, *Venite benedicti Patris mei?* Matth. 25.

QVINTVM PUNCTVM. Sequitur sententiæ illius executio cum præmio æternæ gloriæ: in quo, quæ Deus diligentibus se parauit, *oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit.* 1. Cor. 2. hoc tantum scimus, quòd regnum illud sit regnum Dei; in quo IESVS CHRISTVS est Rex, eiusque sanctissima mater Regina, & aulici, omnes Angeli & Sancti Dei. Qui omnes ita inter se & cum suo Rege vniti sunt, velut cum suo capite membra. Scimus quòd anima ibi sit futura in suo centro,

centro, possessioneque vltimi finis, qui consistit in clarâ visione Dei: item, quòd omnes ibi sensus perfruentur voluptatibus, quæ istius loci puritati, & magnificentiæ, & animæ, quæ tota in Deo absorpta est, congruunt. Scimus item, quòd locus ille altissimus sit in cælo empyreo, in quo Agnus suas celebrabit nuptias, & amicos suos clarâ diuinitatis suæ visione tamquam conuiuio excipiet, eosque omni voluptate & deliciis æternùm duraturis, quas in suæ omnipotentis sapientiæque secreto apud se conclusas habet, munificentissimè perfundet: hoc scilicet est quod Deus suis præmium promittit; ex cuius consideratione resultabit omnium rerum creatarum contemptus, constantia in laboribus piis ferendis, prægustatio æternorum bonorum, perfecta cum Deo coniunctio & amor, solidarum denique, quæ à perfectâ proueniunt charitate, virtutum exercitatio.

Medi-

Meditatio de amore Dei.

AD maiorem huius quartæ Septimanæ notitiam, hodie institui potest Exercitium de amore Dei, vt in fine quartæ Septimanæ Exercitiorum S. Patris nostri habetur.

Textus Exercitiorum S. Patris nostri sic habet:

Contemplatio ad amorem spirituales in nobis excitandum.

IN primis duo notanda sunt. Primum, Quòd amor ipse ab operibus magis quàm à verbis pendet. Secundum, Quòd amor consistit in mutuâ facultatum, rerum & operum communicatione, puta scientiæ, diuitiarum, honoris, & boni cuiuscumque.

O R A-

ORATIO præmittitur ex more.

PRAELVDIVM PRIMVM est, vt coram Domino, Angelis Sanctisque omnibus mihi propitiis stare me videam.

SECVDVM, vt gratiam Dei efflagitem, per quam beneficiorum eius in me collatorum magnitudinem perspiciens, ad amorem, cultum & seruitium ipsius totum me impendam.

PVNCTVM PRIMVM sit, reuocare in memoriam beneficia creationis ac redemptionis, dona itidem particularia seu priuata enumerare, & cum intimo affectu perpendere, quantum meâ causâ benignissimus Dominus egerit atque pertulerit; quantum mihi elargitus sit de thesauris suis, quodque, iuxta diuinum suum decretum & beneplacitum, seipsum mihi, quantum potest, donare velit: quibus optimè
in-

254 PRAXIS ET DECLARATIO
inspectis, vertar ad meipsum, &
disquiram mecum quæ meæ sint par-
tes, & quid æquum iustumque sit
ut diuinæ offeram & exhibeam Ma-
iestati; haud sanè dubium, quin mea
omnia offerre debeam ac meipsum cum
summo affectu, & verbis huiusce-
modi vel similibus: Suscipe Domine
universam meam libertatem; accipe
memoriam, intellectum atque volun-
tatem omnem. Quidquid habeo, vel
possideo, mihi largitus es; id tibi to-
tum restituo, ac tuæ prorsus volun-
tati trado gubernandum: amorem tui
solum cum gratiâ tuâ mihi dones, &
diues sum satis, nec aliud quidquam
ultrâ posco.

SECUNDUM erit, Speculari
Deum in singulis existentem creatu-
ris suis; & elementis quidem dan-
tem, ut sint; plantis verò, ut per
vege-

Vegetationem quoque uiuant; animalibus insuper, ut sentiant; hominibus postremò, ut simul etiam intelligant: inter quos accepi & ipse uniuersa hæc beneficia, esse, uiuere, sentire ac intelligere; meque templum quoddam suum efficere uoluit, ad imaginem suam & similitudinem creatum. Ex quorum omnium admiratione, reflexus in meipsum, agam ut in primo Puncto, uel melius si quid occurrerit. id quod in Punctis etiam sequentibus erit factitandum.

TERTIUM est, Considerare eundem Deum ac Dominum propter me in creaturis suis operantem & laborantem quodammodò, quatenus dat ipsis, conseruatque id quod sunt, habent, possunt atque agunt. quæ omnia, ut supra, in mei considerationem reflectenda erunt.

QV AR-

QVARTVM, Prospicere quo pacto munera & bona omnia celitus descendunt, ut sunt potentia, iustitia, bonitas, scientia, & alia qualibet humana perfectio terminis quibusdam certis circumscripta, quæ ab infinito illo totius boni thesauro, sicut lumen à sole, & ex fonte aqua, derivantur. Addenda superest reflexio prædicta in mei circumspeditionem. Colloquium etiam in fine fiet, terminandum cum Pater noster.

Declaratio huius Exercitij.

NOTA PRIMA.

INitio huius contemplationis duæ ponuntur Notæ: quarum prima desumpta est ex Prouerbio Hispanico, Amor in rebus, non verbis consistit; & ex eo quod dicit Apostolus 1. Ioan. 3. *Filioli mei, non diligamus verbo, neque*
linguâ,

in amoris huius notitiam veniamus. *Si diligitis me, inquit, mandata mea servate. & Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est qui diligit me.* Ioan. 14. Et ille amor fortis & operator vocatur. Psal. 118. *Iuravi & statui custodire iudicia iustitie tue.* & Psalm. 16. *Propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras.*

NOTA SECUNDA.

HAc Notâ declaratur in quo operum genere amor hic consistat; in eo nempe, quòd amicus amicum bonorum suorum participem faciat. Quare sibi nemo persuadeat, quòd gratis amorem hunc sit consecuturus; sed magno ei constet necesse est, etsi id fieret cum omnium bonorum suorum dispendio. Ideò qui in hoc amore seriò se exercere desiderat, ad bonorum omnium, honoris etiam & commoditatum suarum iacturam, si necesse foret, quò amato servire & placere possit, sibi subeundam paratus sit; &

& fanitatem, scientiam & talenta omnia lubens etiam in eius obsequium & beneplacitum impendat. Quæ omnia optimè respondent secundæ Septimane, ubi agitur de imitandâ IESV CHRISTI paupertate & humilitate, non tantùm affectu & voluntate, sed effectu etiam & re ipsâ; non tantùm maiori, sed & pari Dei gloriâ & obsequioposito, quo magis se ei similem efficiat.

PRAELVDIVM PRIMVM.

IN primo Præludio Deum mihi præsentem imaginabor vultu benigno & amico, Angelis & Sanctis suis circumdatum, qui pro me apud eum intercedant: ista enim loci compositio fidem auget, spem roborat, & ad amorem, qui huius Exercitij finis est, excitat.

PRAELVDIVM SECVNDVM.

IN hoc secundo Præludio docemur, in quid toto hoc Exercitio, seu con-

templatione, ad amorem excitandum, collineare debeamus ; & quomodo cum duabus illis Notis, quæ eius fundamentum sunt, conueniat. Nam si amor in operibus consistit, & quidem in operibus reciprocis & bonorum communicatione inter eos qui se inuicem amant, videndum est quomodo Deus homines amauerit, & quâ eos munificentia bonorum suorum omnium participes fecerit, vt ad similem erga Deum liberalitatem se homines excitent, amoremque illum Dei erga homines, non solum vt excitamentum & amoris fomitem, sed etiam tamquam normam & exemplum eius quo in Deum vicissim ferri debent, sibi proponant ; iuxta illud 1. Ioan. 4. *Non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos. & : Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos.* Et hic finis est huius Exercitij, & fructus quem ex eo colligere debemus : quod ipsum in hoc secundo Præudio à Deo petimus, vt nempe
 magni-

magnitudinem beneficiorum eius perspiciamus. Et hæc est notitia liberalitatis quâ Deus erga nos vsus fuit, & beneficiorum quæ à liberali eius manu accepimus, quò eorum magnitudinem perspicientes, ad amorem & obsequium diuinæ Maiestatis nos impendamus: hoc est, vt ego, tantam in me Dei munificentiam considerans, disquiram quæ meæ vicissim sint partes; & an non iustum sit & æquum, vt totum ego me diuinæ Maiestatis obsequio amorique consecrem. Et in eâ gratitudine diuiniq̃ue amoris imitatione fundantur quatuor amoris erga Deum gradus, in quatuor Puncta partiti.

PUNCTVM PRIMVM.

IN hoc primo Puncto **NOTA PRIM**o, quòd materia Meditationis in hoc primo amoris gradu sunt beneficia diuina; quæ rationes valdè prægnantes & copiosas, quibus hic in no-

R 3

bis

bis excitetur amor, suppeditant : quia, vt communi Prouerbio dicitur, Dona & munera altissimos etiam montes penetrant. & Salomon Prouerb. 22. *Qui dat munera, animam aufert accipientium.* Beneficia hæc à S. Patre nostro ad tria reducuntur capita, Creationis nempe, Redemptionis, & Donorum particularium. Sub Creatione comprehenditur esse animæ & corporis, cum omnibus suis membris, potentiis & sensibus; item conseruatio, cum omnibus bonis naturalibus quæ ad illam diriguntur. Sub Redemptione, omne quod CHRISTVS Dominus noster fecit, & pro nobis in corpore suo mortali passus est; vti & Sacramenta, quæ pro nostrâ omnium salute instituit. Dona particularia sunt innumera, & quotidiana, eaque diuinam prouidentiam & peculiarem Dei erga nos amorem nobis solent clariùs detegere, nosque magis obligare ad gratitudinem ei vicissim amoremque reddendum. Et hæc sunt quæ ad materiam Meditationis

tionis pertinent, in quâ memoria sese occupare debet.

NOTA SECUNDO Circumstantias quæ in singulis illis beneficiis ponderandæ sunt; quæ ad tres reducuntur.

Prima, *Quantum meâ causâ benignissimus Dominus egerit*, tam in creatione & conseruatione, quàm in redemptione, tantum agendo & patiando, vt meis prospiceret necessitatibus.

Secunda, *Quantum mihi elargitus sit de thesauris suis* tam in donis naturalibus quàm gratiæ, diuitiisque, quibus me ornauit. Et in illis verbis, *quantum de thesauris suis mihi elargitus sit*, peculiarem vim facit, alludendo ad ea quæ in secundâ Notâ dictæ contemplationi præfiguntur: *Amor consistit in mutuâ facultatum & operum communicatione, puta scientiæ, diuitiarum, honoris & boni cuiuscumque*. Et hîc mihi considerandum, quàm abundanter Deus Dominus noster hoc ex suâ parte compleuerit, & quantum mihi de thesauris suis elargitus sit.

R 4

Tertia,

Tertia, Ponderandum valdè quid nobis dederit, & quid nobis dare velit; quòd nempe, præter ea quæ nobis dedit *iuxta diuinum suum decretum & beneplacitum, seipsum mihi, quantum potest, donare velit.* In omnibus porrò beneficiis quæ Deus nobis præstitit & præstare vult, circumstantia illa benè notanda est, quòd numquam eius liberalitas iis exhauriatur aut imminuatur, sed potius ei crescat desiderium maioribus eam beneficiis augendi: quæ omnia eò diriguntur, vt seipsum nobis in pacificâ gloriæ suæ possessione donet.

NOTA TERTIO Fructum qui ex hac Meditatione hauriri debet, hunc esse: *Vertar ad meipsum, & disquiram mecum quæ meæ sint partes, & quid æquum iustumque sit vt diuinæ offeram & exhibeam Maiestati; haud sanè dubium, quin mea omnia offerre debeam ac meipsum.* Et hæc verba, *quæ meæ sint partes, & quid æquum iustumque sit vt diuinæ offeram & exhibeam Maiestati, &c.* ideò posuit, vt respondeant verbis similibus quæ ex parte

parte Dei erant posita, *quantum mihi de thesauris suis elargitus sit.* Sic enim cōpletur quod in secundâ Notâ dictum est; quòd *amor consistat in mutuâ facultatum & operum communicatione, &c.* ita vt homo, se tantâ beneficiorum & misericordiarum Dei mole obrutum sentiens, illa verba, quæ sanctum illum Regem Dauid sollicitum habebant, frequenter repetere debeat: *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? &c.* & in se nihil quod suum sit Deo dignum reperiens, Deo totum, quod ab ipsius liberali manu accepit, restituat, diuinæ Maiestatì corpus cum omnibus sensibus, animam cum omnibus potentiis, libertatem, bona omnia, salutem, honorem, ipsam denique suam vitam offerendo. ac si diceret: *Quidquid habeo vel possideo mihi largitus es, id tibi totum restituo, ac tuæ prorsus voluntati trado gubernandum.* Hinc orietur vt deinceps se consideret tamquam rem alienam, non suam, & nouo titulo in vicem

R 5 bene-

266 PRAXIS ET DECLARATIO
beneficiorum Deo obnoxiam.

NOTA QUARTO, Quòd sanctus Pater noster, velut magnus vitæ spiritualis magister, à primo primæ Septimanæ Exercitio, in quo timorem in nobis excitare conatur, & ab initio viæ purgatiuæ vsque ad conclusionem viæ vnitiuæ, & postremum quartæ huius Septimanæ Exercitium, in quo nos ad amorem excitat, totum illum meditando & contemplandi modum fundet in vsu & exercitio trium potentiarum; vt clarè patet ex partibus huius primi Puncti, & ex tribus quas attulimus Notis.

Quia primum est, in memoriam reuocare beneficia accepta, ea ad certa capita pro memoriæ subsidio reducendo; vt in primâ Notâ dictum est.

Secundum, summo affectu circumstantias omnes beneficiorum considerare, quas ad tres reducebamus: quod ad intellectum pertinet; vt in secundâ Notâ apparet.

Tertium, se totum Deo offerre, &
summo

summo affectu ad mandatorum eius obseruantiam se accingere : quod voluntatis est ; vt in tertiâ Notâ. Et sic in sequentibus Punctis procedendum est.

PUNCTVM SECVNDVM.

Secundus amoris gradus est , non tantùm se suaque omnia ad diuinæ voluntatis obsequium obtulisse , sed etiam omni cum actuali reuerentiâ & consideratione (quantum miseri huius exilij status, & diuinæ gratiæ fauorisque lumen permittit) Deum sibi præsentem statuere . Nam sicut Regis alicuius subditi fideles, qui se totos eius obsequiis & obedientiæ manciparunt, non omnes illi adsunt, aut in eius familiâ coram eo versantur ; sic omnes qui Deum amant , eiusque se seruitio consecrarunt , non semper in eius præsentia cum actuali attentione assistunt. Et sicut cum aliquis semper suo Principi adest, animi eius sensa, etiam in rebus minimis & particularibus, ex eius vultu facilè percipit; sic fructus, qui
ex

ex illâ actuali præsentia hauritur, ille præcipuus est, ex luce diuini eius aspectus accipere clariorem beneplaciti eius cognitionem, quod maxime iis in votis est, qui illud explere desiderant; iuxta illud Coloss. i. *Non cessamus pro vobis orantes, & postulantes vt impleamini agnitione voluntatis eius.* Vt ad gradum hunc amoris perueniamus, multum iuua-bit secundum Punctum huius Exercitij: in quo

NOTANDVM, Quòd materia eius sit, in memoriam reuocare, & considerare, quomodo Deus in suis creaturis existat: & quòd non solum eis beneficia præstet, sed illis etiam per se præsens sit, quòd illas conseruet: *elementis, dando illis vt sint; plantis verò, vt per vegetationem quoque viuant; animalibus, insuper vt sentiant; hominibus postremò, vt simul etiam intelligant.* Quia verò plus propriis mouemur beneficiis quàm alienis, intellectu ponderandum est, quomodo omnes existendi gradus, qui in reliquis crea-

creaturis sparsim inueniuntur, in homine simul collecti reperiuntur, omniumque eorum ratione Deus præsens sit: in me, dando vt sim, vt viuam, vt sentiam & intelligam. Quæ omnia beneficia sunt spectantia ad creationem. Et super omnia, me *templum quoddam suum efficere voluit*: qui particularis quidam modus est, quo Deus homini, & non aliis creaturis corporalibus, præsens est: quia in homine, tamquam Dei imagine & similitudine, innotescit Deus, creditur, & amatur, coliturque velut in suo templo. Porro cum Deus homini tam arcte per suam præsentiã se communicauerit, restat, vt homo in se reflexus tanto beneficio respondeat, in Dei se semper præsentiã statuens, oculis illum suis repræsentans, certoque sibi persuadens, in ipsius semper se oculis versari: vnde sequitur, quòd in primo amoris gradu homo se totum Deo eiusque diuino beneplacito offerat; in hoc autem secundo vlteriùs procedit, quia magis se

se diuinæ Maiestati per eius præsentiam coniungit, lumenque accipit, quo, quid maximè eius diuinæ voluntati circa suas actiones gratum sit, clarè cognoscat.

PUNCTVM TERTIVM.

Tertius amoris gradus est, voluntatem Dei executioni mandare in Dei præsentia, & cum hominibus sic conuersari, vt illa cum Deo familiaritas non intermittatur, & ita laborare, vt nullam internæ quietis iacturam incurrat; ita vt præsentia Dei addatur executio voluntatis Dei. Hoc ipsum inuenitur in Dei erga nos amore, vt benè S. Pater noster in tertio Puncto his verbis: *Tertium est, considerare eundem Deum ac Dominum propter me in creaturis suis operantem & laborantem quodammodo, id est, habentem se ad modum laborantis, quatenus dat ipsis, conseruatque id quod sunt, habent, possunt atque agunt. que omnia, vt supra, in mei considerationem reflectenda erunt.* Vt intelligam

ligam quæ illa sit in me ipsum reflexio mihi necessaria; quò respondeam tertio isti amoris gradui,

NOTANDVM PRIMO, Quòd sicut Dei præsentia in creaturis non est otiosa, sed eas regit, mouet, gubernat, & cum illis operatur, & quodammodò laborat, semper & vbique illarum operationibus & motibus inuigilando; sic & in nobis Dei præsentia non debeat esse otiosa, sed laboriosa & operatiua, & quæ Dei voluntati perficiendæ nusquam se subducat. *Seruus enim qui cognouit voluntatem domini sui, & non fecit secundùm voluntatem eius, vapulabit multis.* Velut etiam iustam domini sui indignationem incurrit seruus liberaliter & lautè habitus, qui, quò domini sui præsentia non priuetur, operari aut laborare non vult: econtrariò, ad maiorem cum domino suo familiaritatem admitti meretur seruus ille, qui lubens se aliquando eius conspectu priuat, quò laboret, ei que seruiat. Alioqui enim continget charitatem

tem otiosam destitui notitiâ eius quod facere debet; eumque, qui, dum lucem habet, non ambulat, luce, dum ambulare volet, priuari, & tenebris inuolui.

NOTANDVM SECVNDO, Quòd etiamsi Deus Dominus noster totius mundi omniumque creaturarum motibus & operationibus, pro singularum & cuiusque conditione & necessitate, inuigilat, non tamen à parte rei eum illa cura & labor distrahat aut fatiget; quia semper in se & secum manet, semperque in suæ quietis centro pacatè quiescit: sic etiâ homo, qui hunc amoris gradum consecutus est, ita operari debet, vt à se non exeat, sed, in se semper manens, sibi inuigilet, & operibus suis ita se accommodet, vt ab iis se abripi non sinat; sit suarum actionum suique ipsius dominus, vt verè in libertatem filiorum Dei transisse, dici possit. Hoc consequetur, si sibi & Deo benè vnitus, occupationum suarum varietatem ad vnum solum finem reducat; vnumque

mei.

que

que tantum in iis intendat & quærat, aliaque omnia tamquam accessoria & parui momenti reputet. Id autem, in quod collimare debet, est, summè diuinæ bonitati placere; eique, tamquam regulæ, & omnis, quod à nobis est, boni origini, se conformare.

PUNCTVM QVARTVM.

NOTANDVM hîc PRIMO, Quòd materia Meditationis in hoc quarto amoris gradu sint omnes perfectiones diuinæ; in quo magnus nobis Meditationum campus detegitur, magnaque incentiua amoris: item aperitur via perueniendi ad notitiam diuinarum perfectionum, per vestigia perfectionum quas in rebus creatis animaduertimus. & hoc est quod dicit, *Prospectare quo pacto munera & bona omnia calitus descendunt, ut sunt potentia, iustitia, bonitas, scientia, & alia qualibet humana perfectio.* Illas enim perfectiones eo modo creaturis communicat, ut iis non spolietur; & ita eas distribuit,

vt omnes in se seruet ; easque simplicissimâ perfectione , quæ est omnium bonorum scaturigo , in se vnit.

NOTANDVM SECUNDO , Quomodo in meipsum reflecti debeam in hac diuinarum perfectionum consideratione ; Primò , *exuendo me , quantum fieri potest , amore omnium creaturarum , vt affectum vniuersum in ipsarum Creatorem conferam , eum in omnibus creaturis amando (quandoquidem in illis vestigia diuina pulchritudinis se prodant) & omnes in eo , iuxta sanctissimam & diuinam ipsius voluntatem ; vt dicit sanctus Pater noster in P. 3. Constit. c. 1. §. 26. Et meritò , quia omnes creaturarum perfectiones longè perfectiore gradu in Deo inueniuntur : nam , vt dicit Sap. cap. 13. Quorū si specie delectati , deos putauerunt ; sciant quantò his dominator eorum speciosior est : speciei enim generator hac omnia cōstituit. Aut si virtutem & opera eorum mirati sunt , intelligant ab illis , quoniam qui hæc fecit , fortior est illis : à magnitudine enim speciei & creatura , cognosci-*

noscibiliter poterit creator horum videri.

Secundò , non tantùm me debeo amore creaturarum exuere , sed etiam mei ipsius , vt in Deum transferam, à quo totum meum esse meaqué perfectio dependet , tamquam à sole radij & à fonte aquæ deriuantur. Sicut enim radiorum conseruatio à sole, & aquæ fluxus à fonte potiùs quàm à seipsis dependet ; sic bonum hominis à Deo potiùs quàm ab ipsomet homine. Deus enim fons est perennis illius existentiæ & omnis boni. Et hinc fit, vt homo , sibi suisque viribus tantùm innixus , facilè cadat ; & se amando animam suam perdat , & se odiendo eam inueniat, vt in Euangelio . *Qui amat animam suam, perdet eam: & qui odit animam suam in hoc mundo, inueniet eam.* Hinc sequitur, quòd quis se non debeat considerare velut rem suam aut alterius alicuius , sed Dei ; à quo in suo esse spirituali & corporali , tamquam ab omnium perfectionum & existentiæ infinitæ Dei pelago, dependet. Atque

hinc nascitur libertas spiritus, quâ totis intentionis suæ amorisque viribus ad Deum euolet. Cui enim potius seruias, & placere studeas, quàm ei, in quo omnium creaturarum perfectiones infinitis gradibus nobiliores reperias? Cum iam quis ad hunc statum peruenerit, quantumcumque varia sint eius opera, finis tamen quem sibi proponit, vnus idemque est; eumque semper consequitur, si creaturis omnibus, tamquam si non essent, oculos occludendo, aliud non quærat, quàm diuinæ Maiestati propter seipsam placere. Contingere enim potest, vt singulorum operum fines considerando, actiones nostræ diuersos subeant status: aliquando enim erunt in principio, aliquando in medio, aliquando in fine, & frequenter, propter varia quæ occurrunt impedimenta, finem non consequuntur; verùm, si consideremus intentionẽ eius qui operatur, deprehendemus, numquam à fine suo aberrare. Quia in quocumque statu opus illud fuerit, is qui eâ intentione

tione operatur, semper finem consequi-
 tur, qui est, Deo in suis operibus place-
 re: quare nullus successus aut contradi-
 ctio impedire potest, quin finem suum
 consequatur. Ideò multum est eò per-
 uenisse, vt clarè quis intelligat, quomo-
 do munera & data optima de sursum
 sint; & quòd ibidem sint infinita po-
 tentia, bonitas, sapientia, misericordia
 & omnis pulchritudo, vnde istæ pro-
 prietates deriuantur, quas tam limita-
 tè videmus creaturis communicatas.
 Multum etiam est, solem per radios
 suos deprehendisse, & per riuulum ad
 fontem peruenisse, & centrum, in quo
 tanta creaturarum perfectionum varie-
 tas se iungit & vnit, inuenisse: ibi enim
 amor noster quiescet, nec ad aliud quæ-
 rendum se mouebit. Et hoc est Deum
 totâ mente, & ex totâ animâ omnibus-
 que viribus amare. Quia verò, qui ad
 hunc statum perueniunt, de aliâ re sol-
 liciti non sunt, quàm vt Dei in terris
 voluntatem faciant, sicut ea fit in cælis;
 ideò alio non tenentur desiderio, quàm

vt, terrâ hac desertâ, cælos petant, quò emendent quod in mandatorum Dei obseruatione eis defuit; nec vlla bona temporalia ita illis cordi sunt, quin illa facilè, si Deo ita visum fuerit, sint deserturi: nullaque eos hîc ita detinent negotia, quin similes sint seruis, qui, cùm venerit dominus, & pulsauerit ianuam, confestim aperiant ei.

Præter hos quatuor amoris gradus, quid aliud restat, quam vt amor ille non sit delicatus, sed robustus; non effeminatus, sed fortis & virilis; qui quoduis pondus ferre, quasuis difficultates superare, & quoduis etiam damnum contemnere possit, potiùs quàm vt hoc se amore priuet, leges transgrediatur, aut Dominum Deum suum in minimâ etiam re offendat. Cantic. 8. *Fortis est vt mors dilectio*. nec ab eâ morte fugiat, eique terga vertat; & sic eam vincet, si propter amorem eam ferat. Flamma eius ita in altum feratur, tantaque sit, vt si multæ in illam aquæ & abundantes tribulationum defluant

fluant riui, ei sint instar roris qui in fornacem delabitur, & ab eâ absorbetur & consumitur, eamque magis accendit: ita sibi suisque rebus inuigilet, vt si omnia ei mundi bona offerantur, quò hoc se amore exuat, omnia potius pedibus subiiciat, & tamquam si nullius forent pretij, contemnat.

Huius charitatis fructus sunt, additum esse paupertati, famem, nuditatem, frigus & laborem, quæ paupertatis affeclæ sunt, lubenti animo tolerare, iniurias & morbos patienter ferre, persecutionibus non deiici, in tentationibus animum non despondere, infirmitatibus proximi compati, eiusque imperfectionibus aut ingratitude non offendi, in ariditatibus spiritualibus constanti animo Exercitiis spiritualibus insistere, in consolatione sui non obliuisci, vt tandem cum Apostolo dicere possit, Rom. 8. *Quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Certus sum, quia neq̄*

mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in CHRISTO IESU Domino nostro. In quæ verba S. August. dicit: Nemo poterit nos separare à charitate Dei, etiam mortem minando; quia Deum non amare, vera mors est: nec vitam promittendo; quia eum amare, vita est. Nec Angeli nos separabunt; quia uniti cum Deo Angelis fortiores sumus. Nec Virtutes, quæ in hunc mundum potestatem habent; quia Deum amando, mundo superiores sumus. Non molestiæ presentes; quia Dei amore eas leuiiores facit. Non spes futurorum; quia qui Deum amant, iam omnia possident præsentia. Non altum, nec profundum. Quid enim potest mihi calum offerre, ut eum deseram qui ipsum condidit calum? & quid mihi potest minari infernus; quo amorem Dei deseram, quem si non deseruisssem, quid infernus est ignorarem? Hæc omnia sunt S. Augustini.

DE DEVOTIONE

ERGA

B. VIRGINEM.

ESTAT vt aliquid dicamus de deuotione erga beatissimam Virginem Dominam nostram. Exercitium illud est non tantum suaue & gratum, sed & valde utile. Nec aliud in hac materia tractabimus, quam quod ad istius Exercitij substantiam spectat; hoc est, in quo consistat ea deuotio, & qua ad eam via perueniamus, & quis in ea proficendi fit modus: haecque omnia, quatenus ex libello hoc Exercitiorum ea colligere poterimus.

Sanctus Pater noster a sanctissimâ Virgine, ab ipso suæ conuersionis initio, multis fuit beneficiis affectus; eò quod se illi videndam præbuerit, animarit, ac eum confirmarit in castitatis

S 5

suæ

suæ proposito: hinc ille vicissim, in grati animi signum, ante eius Altare & imaginem in monte Serrato vestes suas sæculares cum sacco commutauit; totam coram eadem eius imagine noctem infomnem ducendo, gladium & pugionem, quibus primis suæ vanitatis annis vsus fuerat, anathema perpetuum deuotionis suæ erga Virginem, suspendendo. Ab his initiis deuotio hæc erga sacratissimam hanc Virginem ita in eo aucta est, vt nihil vmquã aut graue aut leue aggredi solitus esset, cuius à Virgine eiusque patrocinio promotionem non expectaret, nihilq; à Deo postularet nisi per huius intercessionem: & ipsa vicissim Virgo eum perpetuis beneficiis auxit, & suis apparitionibus dignata est; vt ex quaternione quodam videre licet, quem ipse manu suâ scriptum reliquit, in quo illustrationes, quibus quotidie fruebatur inter scribendum Constitutiones, annotauit.

Suauissimum hoc & vtilissimum deuotionis huius erga B. Virginem Exercitium,

citium, quantum nos spectat, in tribus consistit. Primum est, vt sciamus quanti ea facienda sit; secundum, cura & sollicitudo in virtutum eius imitatione; tertium, fiducia quam de eius patrocinio concipimus.

Quod ad PRIMVM attinet: Tantum ea deuotionis huius erga hanc Virginem æstimatio crescet, quantum eius excellentiæ, priuilegiorum, prærogatiuarum, & inauditarum, quibus Deus erga eam vsus est, misericordiarum notitia creuerit: quas nulla vñquam creatura cognouit sicut illa; quæ cùm Deo pro illis gratias ageret, eumque magnificaret, nihil aliud scriptum nobis reliquit, quàm quòd fuerint magnæ, dicens: *Fecit mihi magna qui potens est.* Porro modus, quem in eis inuestigandis obseruare debemus, est, per excellentias priuilegiaque aliorum Sanctorum discurrere, sibi que certò persuadere, eadem multo perfectiore nobilioreque gradu in Virgine fuisse collecta. Vt autem intelligamus rem sic se habere, sufficit

ficat esse ratione præditum, & intellectu
 uti; id quod S. P. noster ponderavit in
 Meditatione de Resurrectione illis ver-
 bis: *Primum apparuit Dominus Matri sua
 postquam resurrexit; cum dicat Scriptura,
 quod apparuit multis. Licet enim nomina-
 tim illam non exprimat, id nobis tamen
 relinquit pro certo tamquam intellectum
 habentibus; ne alioqui iure audiamus il-
 lud: Adhuc & vos sine intellectu estis?*

Quod ad SECUNDVM attinet: Desi-
 derium imitationis oritur ex rei æsti-
 matione & amore. Semper enim opta-
 mus possidere id quod magni facimus,
 & rei amatae nos similes reddere: ij er-
 go qui Virginem hanc amant, omni-
 no se ei assimilare volunt; & qui eam
 æstimant, ex eâ discere gestiunt. Hinc
 sanctus Ambrosius libro i. de Virgin.
*Sit vobis tamquam in imagine descripta
 virginitas vitæque B. MARIÆ, de quâ,
 velut in speculo, refulget species castita-
 tis & forma virtutis. Hinc sumatis licet
 exempla viuendi, ubi tamquam in exem-
 plari magisteria expressa probitatis, quid
 corri-*

corrigere, quid effugere, quid tenere debeatis, ostendant. Primus discendi ardor, nobilitas est Magistri. Quid nobilius Dei Matre? &c.

Hoc imitationis Exercitium duobus modis fieri potest. Primò, in omnibus mysteriis vitæ & mortis CHRISTI Domini Salvatoris nostri, peculiariter oculos in hanc Virginem coniiciendo; in eo nempe quod dixit, quod fecit, quomodo se humiliet, quomodo gratias agat, qualiter loquatur, quomodo fileat, quomodo ambulet, quomodo operetur; & quæ mysteria in illâ peragantur, &c. & ad omnia illa reflectendo, aliquid pro me fructus colligere studebo. Huius praxim videre licebit in secundâ Septimanâ, in Exercitio Incarnationis & Natiuitatis Domini nostri. In Meditatione de Incarnatione in primo Præludio historiæ statim fit mentio Virginis: *Vnde adueniente tempore præstituto, Archangelus Gabriel ad B. Virginem MARIAM nuntius destinatur, &c.* & in secundo Præludio:

Iudicio : Deinde ad certam mundi partem domuncula spectetur beatae Virginis, apud Nazareth in Prouinciâ Galilæe sita. & in primo Puncto: Postea Virginem MARIAM cum Angelo eam salutante considerabimus, aliquid inde semper ad nos reflectendo. & in secundo Puncto: Virgo & Angelus in cellulâ de Incarnationis mysterio tractantes, & reflexione seu applicatione quadam ad meipsum factâ, studebo ex singulis nonnihil fructus decerpere. & in tertio Puncto: Quomodo item suâ Angelus legatione fungatur, & beata Virgo humillimè se gerens diuinae gratias agat Maiestati: ex quibus ad nos ipsos reflexis fructus obiter est legendus. Et hoc sufficit quoad exemplum: idem enim seruatur in Meditatione de Natiuitate; &, vt ibi notatur, eadem seruanda in aliis Meditationibus de Vitâ, Morte & Resurrectione Saluatoris nostri.

Secundus Exercitij modus, & facilius multò ad beatae Virginis imitationem, est, vt cum quis eam in sensuum exte-

exte-

exteriorum & potentiarum vsu vult imitari, in Oratione præparatoriâ se ei commendet, quò à Filio eam gratiam impetret. Post hanc Orationem, per omnes sensus & potentias, per omnes vitæ humanæ actiones, quales sunt comedere, bibere, dormire, ambulare, loqui, & cum hominibus conuersari, legere, orare, & cum Deo agere, &c. consideratè discurrat, attenteque obseruet, quomodo B. Virgo in iis se actionibus gesserit, & quomodo eâ potentiâ iisque sensibus vsa fuerit; in seipsum reflexione factâ, quò videat, quomodo prototypon illud imitari possit: & se sollicitè examinet, vt, in quo errauerit, & ab eo recesserit, clarè videre possit. Hinc statim erratorum veniam petat, proponatque emendationem, reddendo se, quàm maximè poterit, similem tam perfecto exemplari. Tandem etiam à CHRISTO Domino nostro eam gratiam petat, Virginisque patrocinium imploret, & dicat, *Aue Maria*. Hoc est Exercitium,

tium, cuius praxim nobis vnicè commendauit sanctus Pater noster in primo orandi modo, qui in quartâ Septimanâ ponitur, his verbis: *Quòd si quis optet B. Virginis MARIÆ imitationem, in oratione preparatoriâ ei se commendet tamquam à Filio id impetraturæ; & Salutationem Angelicam, cùm sensus excutit, idemtidem recitet.* His & similibus Exercitiis plurimùm quis in hac beatæ Virginis imitatione proficiet.

Et nota, quòd sicut ad hanc Virginis æstimationem iuuat non solùm excellentiæ, verùm etiam virtutum eius consideratio: sic etiam ad imitationem vtrumque multum conferet; virtutes nempe, vt eas imitemur; & excellentia ac nobilitas, vt ad desiderium eam imitandi excitemur.

Sequitur TERTIVM, Magni facere intercessionem B. Virginis, vt quæuis à Deo Domino nostro quis per eam impetret: quod eò plerumque feruentius fieri solet, quò cum æstimatione & imitatione plus crescit amor. quæ
vtraque

utraque fiduciam generant, quam quotidiana potestatis, quâ apud Deum virgo valet, & gratiarum, quæ per ipsam obtinentur, experientia multum auget. Porro sicut ij, quibus in Principis alicuius Aulâ negotia tractanda sunt, primam curam in eo ponunt, vt sciant qui apud Principem illum plurimum gratiâ & auctoritate valent, vel qui sint præfecti officiis ac ministris, qui negotia ea expedire debent; sic in negotio illo, & prætensione & lite, quæ in Aulâ CHRISTI discutitur, & in quâ de ultimo fine nostro agitur, propter quem creati sumus, & de omnibus quæ ad eum consequendum nos iuuare possunt mediis; expedit multumque refert scire, quibus apud Deum opus sit mediatoribus & patronis, per quos voti fiamus compotes.

Quamquam autem Sanctorum intercessionibus nihil detractum velim; certum tamen est, quod vnicus apud Patrem Mediator sit eius Filius IESVS

T CHRI-

CHRISTVS Dominus noster , & apud Filium Mediatrix nostra sit B. Virgo Domina nostra : quos S. Pater noster vocare solet Mediatores , signanter verò in quodam , quem propriâ scripsit manu, Commentariolo, in quo peculiâres à Deo sibi concessas gratias & illustrationes totis quadraginta illis diebus, quibus Constitutiones conscripsit, notavit, quando dicit (repetit autem hoc frequenter) venisse Mediatores ; ac si diceret , se à CHRISTO & eius benedictâ Matre visitatum fuisse.

Praxis huius Exercitij propriè consistit in colloquiis , quando aliquid petimus. Omnis enim petitio, si eam Dei oculis gratam esse velimus , eiusque optatam desideremus expeditionem, æterno Patri per Filium, Filio verò per Matrem offerenda est , sicque fient tria colloquia. Primum, ad Virginem Dominam nostram, quò nobis eam, quam petimus , à Filio gratiam impetret. Secundum, ad Filium Salvatorem & Mediatorem nostrum , vt idem nobis ab æterno

æterno Patre obtineat. Tertium, ad æternum Patrem, vt per Filij sui merita Matrisque intercessionem nobis idem concedat. Praxis hæc seruanda est in omnibus quatuor Septimanis à conuersionis initio vsque ad perfectionis finem; vt omnis generis gratias in nostris necessitatibus & remedia consequamur: semper enim in omnibus necessitatibus, occasionibus, & negotiis Virginem eam Matrem Mediatricemque agnoscere debemus.

Cùm autem finis viæ purgatiuæ, fructusque primæ Hebdomadæ & Exercitij incipientium consistat, primò, in odio peccatorum; secundò, in eorum emendatione; tertio, in omnium occasionum sublatione, vt aliàs dictum est; hæc omnia per intercessionem Virginis petenda sunt, vt videre est in primo colloquio repetitionis primæ Hebdomadæ, vbi sic habetur: *Colloquium primum fit ad Dominam nostram CHRISTI Matrem, flagitando intercessionem eius apud Filium, & gratiæ impetrationem*

T 2

nobis

nobis tripliciter necessaria; Primò, ut internam criminum nostrorum cognitionem ac detestationem sentiamus. Secundò, ut operum nostrorum agnoscentes abhorrentesq; ordinem peruersum, correcto eo, nosmetipsos secundum Deum rectè ordinemus. Tertio, ut, perspectâ & damnatâ mundi prauitate, à rebus mundanis ac vanis nos retrahamus. His expletis, semel recitetur Aue Maria.

Sequitur status Proficientium qui sub CHRISTI Domini signis militant, & diaboli tentationes infidiasque eludere conantur; qui, sibiipsis renuntiantes, crucem cum Salvatore ferunt, seque in veris solidisque virtutibus exercent; qui honores, & quas mundus dare potest diuitias, earumque affectum contemnentes, illud tantum, quod ad maius Dei obsequium maioremque eius gloriam existimant futurum, eligunt. Hos omnes perfectionis gradus, qui ad secundam Hebdomadem viamque illuminatiuam pertinent, suntque proprii Proficientium,
à bea-

à beatissimâ Virgine petere, eiusque
 patrocínio impetrare debemus; vt ex
 primo colloquio Exercitij de duobus
 vexillis constat. *Colloquium postea for-*
mandum erit ad Virginem beatam, implo-
randaque est per eam à Filio gratia, vt
recipi possim & manere sub vexillo, idq;
primùm per spiritualem tantùm pauper-
tatem, aut etiam in rerum exspoliatione
sitam (si quidem ad eam me vocare atque
admittere dignabitur) deinde per abie-
ctionem quoque seu ignominiam, vt ip-
sium imiter viciniùs, deprecando tamen
culpam aliorum, ne contemptus mei tam
in alicuius detrimentum quàm in offen-
sam Dei cedat. Terminabitur primùm hoc
colloquium per Ave Maria. Idem ser-
uandum in Meditatione de Passione
Domini, quando materia, aut deuotio,
& affectus ad hoc excitabit, faciendo
tria colloquia, vnum ad Matrem, aliud
ad Filium, tertium ad Patrem, eodem
quo suprâ dictum est modo. Idem
quoque seruabunt qui in quartâ Heb-
domade meditantur, vnico Medita-

tiones eas colloquio concludendo, aut pluribus, pro subiectâ materiâ, vt benè in suo Exercitiorum Libello notat sanctus Pater noster.

Hanc erga sacratissimam Virginem deuotionem multùm promouent orationes vocales, & variæ in hunc finem institutæ deuotiones: inter quas maxime frequentes & præcipuæ sunt, Horæ de Dominâ, & Rosarium. Et certum est, quòd licet S. P. noster in SOCIETATIS initiis liberum cuique reliquerit horam Orationis matutinam, vel mentali vel vocali Orationi impendere; Horas tamen tum B. Virginis eâ horâ studiosis nostris, & fratribus nostris Coadiutoribus, qui legere nesciunt, Rosarium eiusdem præscripsit, seriò commendans, vt qui Rosarium legunt, benè in eorum mysteriorum Meditatione instruantur, quò illud maiori cum deuotione & fructu percurrant. Mirum quantoperè S. Pater noster hanc Virginis deuotionem cordi habuerit, eamque nobis, vt in eâ nos exer-

exerceremus, commendarit. In 4. Part. Constit. cap. 4. §. 3. dicit: *Præter Sacramenta Confessionis ac Communionis, ad quæ octavo quoque die accedendum erit, & præter Missam, quam quotidie audient, horam unam impendent recitando beatissimæ Virginis Officio, ac examinandis bis quotidie suis conscientiis, &c.* Et infra: *Aliqui, cuiusmodi esse possent Coadiutores illi qui legere non didicerunt, præter Missam, horam etiam unam recitando Rosario vel Coronæ beatæ MARIÆ Virginis cum duplici examine quotidiano, &c. impendent.* Et in declaratione litteræ C. sic dicitur: *Quod ad Coronam vel Rosarium attinet, doceantur, quomodo cogitare vel meditari mysteria, quæ in eo continentur, possint; quò maiori cum attentione & deuotione se in eo exercere valeant.*

Et serió notandum, quòd si intercessionis huius sacratissimæ Virginis optatum velimus consequi effectum, valdè nobis sit inuigilandum, ne ei obicem aut impedimentum per nostra pecca-

ta aliquod iniiciamus ; sed potiùs nos disponamus , quò Dei misericordiam in perfectâ mandatorum eius obseruatione consequamur. Hinc enim factum est , quod eadem Domina , cùm apud Filium intercederet in nuptiis dicendo , *Vinum non habent* ; illicò ministros disposuerit , monendo : *Quodcumque dixerit vobis , facite*. De iis qui hoc modo erga hanc beatissimam Virginem sunt affecti , verè dici potest illud Prouerb. 8. *Beatus homo qui audit me , & qui vigilat ad fores meas quotidie , & obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit , inueniet vitam , & hauriet salutem à Domino.*

INSTRVCTIONES
 ET
 DOCUMENTA
 SERVANDA
 POST EXERCITIA.

IN spiritus profectu numquam contenti simus mediocritate, sed in id quod perfectissimum est semper oculos coniciamus: vix enim in infimo subsistet, qui ad medium tantum adspirat. Multi retrocedunt, ibique seprehendunt, vbi minimè cogitabant, eò quòd non eò collimarint quòd debebant: à torrente enim abripiuntur, quia aduerso pergere flumine non conantur. Vt autem ex discursu omnium quatuor Hebdomadum clarè patet, S. Pater noster non tantum à nobis

T 5 postu-

postulat feruentem passionum nostrarum mortificationem, & contra amorem illum sensualem & mundanum bellum perpetuum, & ad imitationem crucis CHRISTI, solidarum robustarumque virtutum exercitium, verum etiam intimam, per contemplationem & amorem cum Deo, vnitionem, sanctissimam eius in sua presentia cum perseverantia voluntatem explendo, omniaque ad eum, tamquam ad vltimum nostrum finem, dirigendo. Quisque hic consideret, quantum sibi desit ad perfectionem hanc suscipiendam: hoc enim eum in suo itinere continebit, ne aberret, facietque vt gressum acceleret, ne mors eum occupet antequam cursum absoluat, & clausam iam ianuam, frustra clamare cogatur.

Porro prima cura sit, vt bonam habeat temporis rationem, memor, nihil eo esse pretiosius; tum propter ea quae in illo ad maius Dei obsequium, proximi bonum, nostrumque profectum fieri possunt: tum quia per leuem aliquam

quam negligentiam facilè perditur, vtpote semper labens, ac numquam otiosum. Perdere autem tempus perinde est, atque vsum aliquem vitæ aut talentorum aut potentiarum perdere. Quæ quò nobiliora sunt, eò magis reprehensibilis est iactura temporis: horæ enim vnius pretium non est idem respectu eius qui multum facere, & illius qui parum præstare potest. Ad hæc, volat irreuocabile tempus, eiusque iactura est irrecuperabilis: nam totum id quod cras fieri potest, diei crastino debetur, quo fit vt hodierni diei detrimentum reparari non possit.

Vt autem benè vtiliterque tempus impendatur, iuuabunt,

Primò, Attendere tempori præsentì, & de præterito se plus æquo non affligere, nec nimium de futuro esse sollicitum: si enim præsens benè impendatur, præteritum non oberit, & de futuro benè sperandum erit. Nec meliori quis fræno præteritum futurumque

tem-

tempus dirigere poterit, quàm si præsens benè impenderit.

Secundò, Cogitare hodiernum diem, primum meę conuersionis, & vitæ meę diem esse postremum; quo mihi tamquam magna aggressuro animos ad- dam, & sollicitus sim, tamquam rationem redditurus. Et sufficit diei malitia sua: frustra enim me vexat, sollicitumque reddit, quod numquam fortè eueniet.

Tertiò, Facere exactam quamdam temporis distributionem, rerumque quæ singulis diei horis mihi agenda sunt: hæc enim distributio maximi momenti est, tum ne tempus perdamus; tum vt passiones nostras mortificemus, quæ nos tamquam cæcos abripiunt; tum ad bonam cordis compositionem & recollectionem, quod ita certis ac ordine dispositis occupationibus alligatur; tum vt facile nobis reddat conscientiaę examen. Quando enim suis omnia locis sunt digesta, facillimè quod quæritur, inuenitur.

Operibus

Operibus quæ mihi quotidie facienda sunt sic iam constitutis, vtile erit, electionum vsu ea perficere; in singulis eorum considerando, quomodo optimè, ad Dei gloriam nostrumque spirituales profectum, fieri possint.

In illâ distributione primum semper locum habeant Exercitia spiritualia, orationes, examina, lectio spiritualis: quæ omnia comitetur ordinaria aliqua mortificatio & pœnitentia. quod animos valdè excitat, & ad deuotionem disponit.

Et nota, quòd hæc Exercitia parum grata sunt, maximè iis qui multis distrahantur occupationibus: quare magis sollicitos eos esse oportet, quò strenuè ea contra occupationes tueantur, quæ totum sibi tempus volunt vindicare, quod Exercitiis spiritualibus dandum est. In hoc orationis Exercitio trium debet haberi ratio.

Primum horù est, Vt materia conueniens præparetur: illius enim defectu, multarù horarum plerumq; fit iactura.

Se-

Secundum est, Non recedendum ab iis instructionibus, regulis, additionibus, orandi que modo, quæ in Exercitiis præscribuntur.

Tertium est, Sensa illa, affectus bonos, sententias & conclusiones, quæ nobis in iisdem Exercitiis tamquam gradus ad maiorem perfectionem proponuntur, in se excitare.

Vt hoc quis assequatur, primò & ante omnia, vltimum, propter quem creatus est, finem, qui que omnium nostrarum actionum regula & norma esse debet, sibi obiiciat, & consequenter super hoc se examinet: hunc vsum examinum nullo vquam tempore omitat. Quemadmodum enim faber qui murum aliquem aut parietem excitat, semper ad manum habet perpendiculum & amussim, & continuò iis vtitur; eò quòd alioquin imperceptibiliter soleat murus à normâ deficere, & ita ruinæ periculum tota fabrica subire: sic Religiosus, omnis que Christianus, semper, vltimo sibi fine ob oculos posito, debet

debet idemtidem suas actiones excu-
tere; quod perinde est, atque eas vlti-
mo suo fini tamquam perpendiculo
conformare.

Fructus primæ Septimanæ (qui
est dolor de peccatis) quotidie in
conscientiæ examine renouari debet.
Quando enim pacata est conscientia,
faciliùs ad dolorem, consideratis pec-
cati turpitudine, Dei Maiestate, & no-
minibus quibus ei obligamur, excita-
tur; de quibus actum in primâ Medi-
tatione de peccatis: quando verò in-
quieta est conscientia, peccatis grauata,
& variis molestisq̃ue tentationibus agi-
tata, timore faciliùs mouebitur; de quo
in secundâ Meditatione de peccato-
rum pœnis agitur.

In secundâ Hebdomade coniiicien-
di oculi in bona proposita & decreta,
quæ in quatuor Exercitiis, de Regno
CHRISTI, de duobus vexillis, tribus
hominum classibus, & de tribus Hu-
militatis gradibus quæruntur; firmum
nempe propositum imitandi CHRIS-
TVM

STVM Dominum nostrum, eumque sequendi in affectu & amore paupertatis, ignominia & infamia, nec solum affectu, verum etiam re ipsa experiendo paupertatem, infamiam & contemptum, quando id ad maiorem Dei foret gloriam: nec tunc solum, sed etiam quando vtriusque par foret Dei gloria, contemptum illum potius & paupertatem amplectendo, quod ei magis assimilari queam. Illi enim sunt quasi nerui & anima omnium Meditationum de vita & doctrina Salvatoris nostri. Cum animus pacatus est, & a perturbationibus liber viam virtutis perambulat; tum Meditationes istae ad maiorem IESU notitiam, aestimationem & amorem, dirigi debent, cum desiderio imitandi eius virtutes, quae maxime in iis Meditationibus, & peculiariter circa paupertatem & opprobria, elucent: animus vero cum inquietus est, vel aliqua difficultate temporali turbatur, vel etiam motibus humilitati repugnantibus, sensibusque & querimoniis

absit. Qui hoc modo in peccatorum suorum dolore, sensuum & passionum suarum mortificatione, humanarumque omnium consolationum exspoliatione se feridè exercuerint, in quartâ Septimanâ spirituali illo gaudio fruuntur, & rore cælesti velut terra arida inebriabuntur. Psalm. 76. *Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum.*

Et hoc est securum beneque fundatum spiritus iter, hæc semitæ, per quas ad vnionem cum Deo peruenitur; peccatorum nempe dolor, diuinæ iustitiæ timor, corporis castigatio, sensuum passionumque mortificatio, propositum & resolutio CHRISTI Domini nostri exempla imitandi, ipsius crucis, nuditatis, paupertatis, ignominia, opprobriorumque amor, patientia & conformitas, quando se ea patiendi offert occasio; nihil petere, ad nihil se determinare, nisi ad maiorem Dei gloriam atque obsequium. Hæc est regia Crucis via, quæ ad spirituales nos consolationes

nes disponit, & aliquid æternæ gloriæ dulcedinis nobis in hoc exilio gustandum affert: hæc regula est, ad quam spiritualia sensa & affectus, num à bono vel malo spiritu proueniant, examinantur. Quia, exempli gratiâ, qui Romam ire desiderat, potest vel pedes, vel eques, vel terrâ, vel mari, & si Deus volet, etiam per aërem volando, illud iter peragere: semper tamen idem quodammodò est iter, & quomodocumque illud demum instituat, non expedit ab eo deflectere: sic etiam spirituale illud iter semper idem est, quod ex hisce exurgit passibus, propositis nimirum & axiomatis iam dictis, & eorum executione. Aliquando proficiscitur quis cum gaudio, aliàs absque eo; velut is qui pedes nec sine labore ambulat. Aliàs deuotionis sensus est maior, aliàs minor; vti & affectus spirituales & diuinæ illustrationes variæ sunt, & aliquando tam sublimes, tam extraordinariæ & supernaturales, vt aliquem quasi volare faciant: sed val-

dè notandum , quò quem moueant. Si enim augeantur in nobis bona , de quibus iam facta est mentio , proposita ; facilioremque quis in se percipiat eorum executionem , & promptiorem ad virtutum Exercitia & crucis Domini imitationem se sentiat ; signum est, quòd bonam quis viam ineat : quòd verò pacatiùs ac compendiosiùs incedit, tantò meliùs: si verò affectus , quos ipse spirituales putat , eum à dictâ viâ abducant, tepidioremque reddant, hostis eas esse illusiones existimet. Quid enim volare iuuabit , si etiam volandò à viâ recedit, & festinatò finem, quem persequitur , fugit ? Hinc ex iis , quas sanctus Pater noster docuit, Regulis & instructionibus poterunt Patres spirituales de quibuscumque sensis, quantumcumque extraordinariis , licet ipsi in seipsis earum experientiam non habeant , iudicium ferre.

Tandem sollicitè curandum in ministeriis nostris ordinariis , ne affectum vel ipsi occupationi , vel bono eius suc-

successui , aut personis , quibuscum
 agimus , inordinatè affigamus. Mini-
 stria enim spiritualia ita affectibus hu-
 manis conspersa , & quasi violata , om-
 ni suo robore , quo profint proximo,
 destituuntur ; quinimò valent potius
 ad nobis damnum inferendum : irre-
 titimus enim nos prætensionibus & pro-
 curationibus talis loci , occupationis
 vel ministerij , & curis doloribusque
 inutilibus , aut gaudio de successu
 aut negotiis , distractionibusque à Re-
 gulâ nostrâ alienis , quibus ij , qui-
 buscum agimus , nos onerant. Ve-
 rum quidem est, quòd spiritus SOCIETATIS
 non debeat esse delicatus ,
 sed robustus , & calori & frigori, plateis
 & foro , omniq̃ loco assuetus , ita
 vt laboribus omnibus callum obdu-
 xisse videatur : sed labores illi familia-
 ritate cum Deo moderandi sunt , ita vt
 non tam sit communicatio cum homi-
 nibus quàm cum Deo ; hoc est, vt proxi-
 mo se impendere , idem sit quod Deo
 se in proximo impendere , & huius gra-
 tiâ

tiâ Deum facere quasi participem salutis, scientiæ, aliorumque quæ diuina mihi manus impertiit talentorum, vti lex charitatis requirit. Et hunc in finem matutino semper tempore curabo, vt lucem ex diuinâ præsentia hauriam, quò sciam, quomodo in occupationibus meis me gerere debeam; vespere rursus in Dei me sistam præsentia, quò videam, quomodo Deo in iis placere studuerim, omnia ad ipsum, tamquam earum principium & finem, reducendo. Et sic semper finisti insistens non mutabor, etiamsi mutantur occupationes; nec turbabor varietate successuum, nec aliis etiam negotiis à professione nostrâ alienis irretiri me sinam, at plus semper temporis familiaritati diuinæ quàm humanæ impendam; quandoquidem cum hominibus alia nobis negotia tractanda non sint, quàm vt Deo reconcilientur; mihiq; certò persuadebo, vt docemur Parte decimâ §. secundo, *quòd ad vltimum & superna-*

EURA-

turalem finem consequendum, media illa, qua cum Deo instrumentum coniungunt ac disponunt, ut à diuinâ manu rectè gubernetur, efficaciora sint, quàm qua illud disponunt erga homines.

Coll. 800. in gessu Paderb. 1658.

